

ივერია

ბაზითი ღირსი:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
0	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შიფრი.

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფლისი.
ბაზითის დასაბამად:
და განცხადებთა დასაბუჯად
უნდა მიმართონ რედაქციის და წერა-კითხვა.
გამაგრ. სხვაგვარის კანცლიარის.
ფსია განცხადების:
ჩვეულებრივი სტრუქტურა პირველ ვაგონზე—
16 კა. მეოთხეზე—6 კა.

„ივერია“

გამოდის 1894 წელს
იმავე პარობრავით, როგორც წინაა.

გაზეთის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტფლისი,
„ივერია“ რედაქციაში.

ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

გაზეთი უნდა მოხდეს წერა-კითხვის გამაგრ. სხვაგვარად განცხადების,
სასახლის ქუჩა, ბანის ქარვასა.

საფოსტო ადრესი:

ТИФЛИСЬ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

დეკემა

13 აგვისტო

პატივმადლობა. გუშინ პეტერბურ-
გიდან კავკასიაში გაემგზავრა მეუ-
რნეობის და სახელმწიფო ქონებათა
მინისტრი. მინისტრს განზრახვა აქვს
თავის თვალთ ნახოს, რა ვსაქონ-
ება კავკასიის მეურნეობის გაძლი-
ერებისთვის, დათვლიერებს სამეურ-
ნარლო წყლებს, შავის ზღვის ნაპი-
რებს და ამიერ კავკასიას; ბაქოში
დათვლიერებს ნავთის ქარხნებს და
შემდეგ გაემგზავრება თურქისტანში.

იოკობაძე. იოკობაძის და ნა-
გასიკის შესახებ ნაღებები ჩაყრი-
ლი; უსხვოდ გემებს შესვლა როგ
უნდოდეთ ამ ნავთსადგურებში, თან
ლოცმანები უნდა წაიყვანონ.

ლონდონი. პარლამენტის და-
შლის დროს დედოფალმა სეფე სი-
ტყვა წარმოსთქვა და სხვათა შორის

ფელეტონი

აასუნი ბატონს სილოვანს.

ჯერ ისევ სტოლზედ მდო ტფი-
ლისში გასაზვანად ჩემი პასუხი ბა-
ტონის აკაის წერილის შესახებ,
როდესაც ფორტამ მომიტანა ბატო-
ნის სილოვანის მსჯელობა საკა-
მათო საგნის შესახებ, დასტამბული
იმავე „ცელში“. გამებარდა. თავა-
ზიანი და დაუზარებელი ბრძანებუ-
ლი ბატონი სილოვანი-მეთქი, სხვების
კლამით უნდა ავლიყო, ეხვეწო
გაგვასამართლებო და მიიწე. უფრს
ვერ გადათქმევიებ. ამაჲკ უთხოვ
ნელად, ჩვენ შეუწყებელიც იესარა-
მეთქი მელიტორაბა. ჩემი სიხარული
და მადლობა უფრო გაძლიერდა, რო-
დესაც ამოვიკითხე წერილის თავში
შემდეგი სტრიქონები: „მე არ მინდა
ვეჭამო რაიმესამე ამ მოკამათუ-
თავანს, ხოლო ქართულს ენას-კი
მსურს გამოვსარლო“. სწორედ ღი-
რსული, მიუღვამელი და გულ-
წუფელი მელიტორაგ მოგვეგონა
უცებ ცის მანანასავით, გაგვასამართ-
ლებს, როგორც რიგია, დაადგენს

სთქვა, დიდად ვესუფხარ, რომ ინ-
გლისისა, რუსეთისა და სხვა სახელ-
მწიფოთა მეკლანეობის მიუხედავად
ჩინეთსა და იაპონიას შორის იმი
მოხდა, დედოფალმა ყოველგვარი
ლონსიძეობა იხმარა, ინგლისი ამ სა-
ქმეში არ ჩაეროოს.

შანაძე. მტკიცდება ის ამავეი,
რომ იაპონელების 19 სანდლო და
13 ტრანსპორტის გემი 18 აგვის-
ტოს მდინარე ტატუნზედ მოსულა.
ამ ნაპირს გადმოსულა 6,000 კაცი
და პეკინისკენ გაემგზავრებულან. გზა-
ში თავს დასცემია ჩინეთსა ჯარის
1,000 მხედარი; იაპონელთა ჯარში
მოკლულ იქნა და დაიჭრა 1,300
კაცი. იაპონელები ზღვის ნაპირისა-
კენ ვაიქცნენ.

14 აგვისტო

პატივმადლობა. პრინცესა უელსისა
თავის ქალიშვილებით ანდღებში
სპალას მიმბრძანებდა.

15 აგვისტო

პარიზი. ონიერში მომხდარ პა-

უტყუარის ვადწვეტილებას და ბო-
ლისი მოაღებს ჩვენ ბანას-მეთქი, ფეი-
ქობად.
მაგრამ მალე ჩვენმა დაუზარებელ-
მა მელიტორამ ჩემი ოცნება ისე გა-
აქრო, როგორც შარშანდელი თა-
ლი ვეჭრა. ავკი მამტყუნებს ერთს,
შეცდომასში, მე ვაზარლებ მას ათს
ვეცდომას. ბატონი სილოვანი
როგორც შუა კაცი, ვალდებული
იყო თერთმეტი სახლო სიტყვა გაე-
სიხნა და მსჯავრი დაედგინა. იმან-
კი მხოლოდ ერთს შეცდომას მიაქ-
ცია ყურადღება და დანაჩრენს ათს-
კი თვალთ აარიდა. ამ ერთს სიტყვას
შესახებ აკაი მართალია და სიმონი-
მე მტყუანიაო. ხოლო ვინ არის მა-
რათალი და ვინ მტყუანი დანაჩრენს
ასი შეცდომასში, ამაზედ რიტრეც
არ დასძრა. მკითხველი უეჭველად
ასე იფიქრებს: „ბატონმა სილოვანმა
გამოსარლება მოინდობა აკაისა,
როგორც თავისი თანამეკლამისა, შე-
ცხობ მხოლოდ ერთს სადაო ფორმას,
რომელშიც აკაის გამართლება შეი-
ძლებოდა და ათი სხვა ფორმა-კი
მიუფიქრა, რადგანაც მათ შესახებ
აკაის გამტყუნება აუცილებლიად
სცნა. მაგრამ იქება იმავე დროს

ტირიოთა კრების დაშლის დროს
მიღვამე გაეზვანა რუსეთის საელ-
ჩოს აღრესი, რომლითაც აქვს კავ-
შირს რუსეთთან, როგორც უსაქი-
როესის საძირკველს უცხოველ პოლი-
ტიკისას საფრანგეთში.

ლონდონი. ჩინეთის ჯარი აზი-
ნიღვან უკან დაბრუნდა და შუნგენ-
თან იაპონელთა ჯარი გააძლიერა.
გამოცხადდა სახელმწიფო დეკრეტ
მთავრობის იმ წარმომადგენელთა
შესახებ, რომელთაც შესაფერი ლო-
ნსიძეობა არ იხმარეს, რათა ქრისტი-
ანი მისიონერებზე დეკრეტ ავაზა-
კებისაგან. ამ დეკრეტის ძალით დამ-
ნაშავენი სიკვდილით უნდა დაისა-
ჯენენ. ძუნგლიანებმა და ვიცე-კო-
როლმა ლიბუნ-ჩანგმა ინგლისის დეს-
პანს თავიანთი მწუხარება განუცხა-
დეს ზემოსწებულ ამბის გამო.

16 აგვისტო

იოსაბაძე. ხალხი თხოულობს,
საქქაროდ მიაშუროს იაპონიის ჯარი
ჩინეთის სატახტო ქალაქს პეკინს და
მით თავ-ზარი დასცეს ჩინეთს.

ახალი ამბავი

* ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ბნ-
მირიანის მოუწყვეთა 20 კონცერ-
ტის გასამართავად სახელგანთქმული
ტენორი ანჯელო მაზინი. მირიან-
ისანს განუზრახეს მაზინს კონცერტი
გამართავინს კავკასიის სხვა-და-სხვა
ალაგებში. პირველი კონცერტი მა-
ზინისა ტფლისში იქნება სექტემბ-
რის პირველ რიცხვებში.

* ვაზ. ნოვ. ობოზ. დებე-

იგი იყოს საფუძვლიანი მოსარჩლე
იმ ქართულის ფორმისა, რომელ-
შიაც ჩვენ ვგამტყუნებს და აკაის
ამართლებს? იქნება სიკეთე აკაისა
და სიმართლე ამ ფორმისა ვანუ-
რდელი იყვენ? ვაგინიყოფა.
ბატონი სილოვანი უარ-პუკოვს ფორ-
მას „გალიარბ“ იმ საბუთის ძალით,
რომ იგი არ იხმარებოა ძველს ენაში და
ამიტომ ზოგის ჩვენის გრამატიკისგან
მეტი აღიარებული არ არისო, ეს სე-
ბუთი წინადაც კარგად ვიცოდით და
გარდა ამისა იგი ჩვენის ხელთაწე-
რის წაიკითხვის დროს „ივერია“ რე-
დაქციაში შექმნილი. ვარნა ჩვენ
არ შევეცადეთ სიტყვის ფორმა, რა-
დგანაც მის გასამართლებლად გვექო-
ნდა არც ერთი საბუთი, რომელიც
ამტყუარს დღესაღეს ცხადად, რომ
ეს ახალი ფორმა, ხმარებაში შემო-
სული ამ ეპოქა მთელს აღმოსავლ-
ეთის საქართველოში, ნამდვილი პრა-
გმატიკული მოვლენა და მოწამე იმი-
სი, რომ დღესაც ქართული ენა ზრდა-
შია და ეს ზრდა კანონიერს, საღს
გაზრდად სდგას ხალხში, რომელიც
ღვთის მადლით, ჯერ-ჯერობით მო-
შორებულია ძლიერ ზედგავლენას
რომელმე უცხო ენისა და ენის

შით აუწყებენ პეტერბურგიდან 12
ავგისტოს შემდეგ ცნობებს:

პოლპოლონეიკი კაიდანოვი დაი-
ნიშნა განჯის სისაზღვრო დარჯის
უფროსად.

ასტრახანის საგუბერნიო ბრ-
მდებელის ამხანაგი დაინიშნა ტფი-
ლისის მაზრის მომრიგებელ-მოსა-
მართლედ; ლესკოვი—შარუო-და-
არლომების მომრიგებელ-მოსამარ-
ლის თანაშემწედ.

ხმა დიდის, რომ კიდევ ასი თა-
ნამდებობა იქნება დაარსებული ვარ-
დასახადის ინსპექტორებისაო.

დღეს საღამოს მიწა-დმოქმედისა
და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრი
ერმოლოვი კავკასიაში მოდის.

* ფინანსთა სამინისტრომ ცესხად
მისცა ინვენტარს გულბოვს 800,000
მანათი ტყვიისა და ვერცხლის მადნე-
ბის საწარმოებლად. ინვენტარ გლე-
ბოვის მადნები იმყოფება დონის ჯა-
რის ოლქში, ნავოლინსა და ნავოლ-
ჩიკის სოფლებში.

* ვაზ. „შეშას“ აუწყებენ, რომ
7 აგვისტოს ქ. ახალციხეში არჩევა-
ნი იყო ქალაქის რწმუნებულთაო.
კრება შესდგა ძველ ქალაქის მოუ-
რავის თამჯდომარეობით, რომელმაც
გამოუცხადა ამორჩეული, რომ ამი-
ერადღან შემოკლებული თეთი-მარ-
თხელობა იქნება შემოღებული
ახალციხეში და 15 რწმუნებულ
უნდა ამორჩიოთო. კენქი უფრო
მე კაცს. თხუთმეტ ამორჩეულ შო-
რის თოხმეტი სომეხია და ერთი
ჩინელი. ქალაქის მოურავად, რო-
გორც ამბობენ, ამორჩეული იქნება
ქალაქის მოურავად ნამყოფი ტერ-
გრიქუროვი.

ცვლილებაში მისდეს თავის ბუნე-
ბრივს დღესაო.

ბატონი სილოვანი ცდილობს თავ-
ისი უარ-ყოფა საცილო ფორმისა
დაამართოს ქართულის ზნების თე-
მისაზედ; მაგრამ ამაოდ. იგი სწერს:
„ჩვენ ერთი ზნეც არ ვიცით იმის-
თანა, რომ თავ-შესართი შუაში რჩე-
ბოდეს და ზნის პიროვანი ნიშნები
(ვ, მ, უ, გვ), თავ-შესართავს წინ
უჯდეს მიმოხვარაში. ზნის ნიშნები
ყოველთვის თავ-შესართავს შემდეგ
დაისმის: აღქურვე—აღვი-ქურვე (და
აი ვალ-იქურვე), აილოპა—აი-
თქვე (და არა ვალ-თქვე), გაკეთე-
ბა, გა-ვა-კეთებ, გა-ვი-კეთებ და სხ.
მაშასადამე, რადა ეს ერთი ზნეა (ღ-
სარება) გამოჩნდა ამ საზოგადო კა-
ნონის წინააღმდეგე...“

უპირველესად ყოველის ჩვენ უნდა
აღვინიშნოთ, რომ მარტის ზნებში
პირის მაჩვენებელი ასო, ამ მარტე-
ლი ყოველთვის და ყოველ შემთხვე-
ვაში ზის უსათუოდ თავში, სიტყვის
წინ, და ამას ერთი გამოკლებაც არა
აქვს, რადგანაც მარტეი ზნები უპი-
რობესობას შეადგენენ ზნეთა შო-
რის, ამიტომ წინ ჯდობა პირის მაჩ-
ვენებელისა უნდა ჩითვადის საზო-

* ამ ეპოქა ახალსენაქის სტამბა-
ში იბეჭდება სრული კრებული კნ.
ნ. ორბელიანის ლექსებისა ავტორის
სურათითურთ და ორბელიან კვირის
შემდეგ მზად იქნება გასასყლად.

* თელავი: ეგზამენები, განმე-
ორებითი ეგზამენები და ახლად მი-
საღებ მოსწავლეების გამოცდა თე-
ლიავის სასულიერო სასწავლებელში
დაიწყება პირველს სექტემბერს.

* ადვანთი: აგერ თვე ნახევა-
რია, რაც უკიდორის განყოფილების
(აბუყვის) ზოგიერთ სოფლებში წვი-
მა არ მოსულა. ასეთმა ხანგრძლივმა
გვალვამ მერტად დაზიანა სიმინდის
ყანები. მომეტებული ნაწილი ისე
გააფუჭა, რომ იმათი გამოზრუნება
ყოველად შეუძლებელია. უსაფუძ-
ლოდ არ ეფიქრებათ ზოგიერთებს
სიმშლის ჩამოვარდნისა მომავალ
წლისთვის.

* კახეთი: დღესურბებულმა გვა-
ლვამ საზინლად შეაწუხა ენახები.
ყურბენი ზოგიერთ ადგილას თითქმის
რომ შეიხდა და შეაქნა ვაზებს. კახე-
თის წიგნადადლის მსმომიარე ვენა-
ხებისა დიდი იმედი ჰქონდათ, მით
უფრო, რომ ვაზფხულის დღესურ-
ბებულმა წვიმებმა ყინა ააღომა. პუ-
რის მოსავალი თუ მისიონი მოვლად
წელს, ეგონათ, რომ საშავიროდ
ენახები ეთანაზღაურებდა ნაკლს, მა-
გრამ თუ ამ ცოტა ხანში მანიქ არის
წვიმა არ ეღობისა კახეთს, მაშინ ღვი-
ნის მოსავალიც ნაკლები იქნება.

* იქიანდამე: თუმცა საქონლის
ჭირი თანდათან ნელდება და მაგრ-
რიგად არც დიდი ზიანი მისცა კახე-
თის საქონელს, მაგრამ გვალვამ სა-

გადო კანონად ქართულის ზნებისა.
საცილოა მხოლოდ ის არის, სადა
ზის პირის მაჩვენებელი რთულს ზნე-
ბში, რამდენიც შესდგებიან ორისა
ან სამის სიტყვისაგან. ჩვენის მოზა-
ნის აზრით, ამ გვარს ზნებს პირის
მაჩვენებელი ყოველთვის შუაში უბო-
თავ-სართის შემდეგ. მაგრამ ამას იტ-
ყვის მხოლოდ ის, ვისაც ყურადღე-
ბა მიუქცევია მხოლოდ ზნების ერთის
როგობისაგან და თვალთ აურიღებია
მეორე რიგისათვის. ჩვენ თუნდა ასსა
და ორისა რთულს ზნესს დღესახე-
ლებთ, სადაც პირის-მაჩვენებელი პირ-
ველი დღელი უქრავდა და თავის შემ-
დეგ მოუქცევია ორივე ნაწილი რთუ-
ლის სიტყვისა. მაგალითად: ვ-მე-ჭურ-
მეობა, ვ-ჭურ-მეობა, ვ-სა-უბრობა,
ვ-ჭურ-მეობა, ვ-მე-თაობა, ვ-
სულ-დგმულობა, ვ-გულ-ქვაობა, ვ-დღე-
სასწავლობა, ვ-მე-თაობა, ვ-სულ-
გრძელობა, ვ-მე-წიქვილობა, ვ-დი-
გულობა და მრავალი სხვანი.

ახლა ვითხოვთ: ამ ორს რიგობის
რთულს ზნებში რომელი უფრო და-
წინაურებულია სრულ-წლოვანობის
გზაზედ? ის ზნები სიკამბან, რომელ-
შიაც პირის მაჩვენებელი შუაშია, თუ
ისინი, რომელთაც თავში მოუქცევი-

ნი სასულიერო სემინარია იქნას და-
არსებული. ბრძანება სემინარიის და-
არსების შესახებ ხელთა ჰქონა ვაზ.
შორო. ობოზრენიეს-ს და აი, სხვათა
შროის ვა ცნობებს გვაუწყებს ამ
ბრძანებებზე:

ქუთაისის სასულიერო სემინარიაში მი-
იღებინა მოსწავლეული დასაქმებულნი
ლოის სასულიერო სასწავლებლებზედა:
ქუთაისის, სამეგრელოს და ოზურგეთის
სემინარიის შესვლა შეეძლება 240
მოსწავლეს, 1894/5 სათმსწავლო წელს
დასახლებული იქნებოდნენ მხოლოდ პირველი
კლასის, რომელშიც შესვლა შეეძლება
ხუთმასწავლელ სასწავლებლების მოსწავ-
ლეულნი საკონკურსო ეგზამენით. პირველს
კლასში უნდა იყოს 40 მოსწავლესად არა
მეტად და წლიურდამოთავ 18 წელს არ
უმეტე იყვნენ გადასწავლულნი, საკონკურ-
სო ეგზამენის გარეშადს ნება ჯერ სასუ-
ლიერო წოდების შეღებვს მიეცემა და
რაც თავისუფალი ადგილი დარჩება, ის
საერთო წოდების შეღებვს დაეთმობა.
ეგზამენებზე დასაწერებლად ინსპექტორის
დასახმარებლად, რომელიც იგივე აღ-
მასწავლებელი რეპტორის თანამებრძო-
საც, გაიგზავნა ორი ამ სამი მოსწავლესე-
ბული ტვილის სასულიერო სემინარიის
დღან, ამ 40 მოსწავლესაგან მხოლოდ 20
იქნებნენ მიღებული სასულიერო ხარჯით,
ამათათ სპირიტო ვარკეთილ განცხადებით
ორი საკონკურსო ეგზამენის გარეშადს
უფლება ექნათ 25 კლასს და მასადა,
ამათაგან ნაწილის იმდენ არ უნდა ჰქონ-
დეს სემინარიაში შესვლას.

მოსწავლესებზედა იქნებოდა თვით
ინსპექტორი ამ ახლის სემინარიისა
(მღვდელ-მონაზონი დიმიტრი) და
ერთი მოსწავლესებელი რუსულის სიტყ-
ვიერებისა და ლიტერატურისა. პირ-
ველ კლასის დანარჩენ საგნებისათ-
ვის მოწვეულნი იქნებნენ ადგი-
ლობრივი სასულიერო სასწავლებ-
ლის ის მოსწავლესებელი, რომელ-
თაც აკადემია აქეთ დასრულებული.

რაც შეეხება ახალ სემინარიის სათმს-
წავლო კურსს, საზოგადოდ იგი თითქმის
უდრის ტვილის სასულიერო სემინარიის
კურსს, სხვა სემინარიებთან შედარე-
ბით გარსდევს, რომ უფრო მეტი
აღიერ დაფინანსად სავსებით-მეტე-
საგნებს და ამ საგანს უფრო მეტი გაცემო-
ბები დაფინანსად. მკორ ისტორია საქართ-
ველოს კვლევისა გამოტყობულია სრუ-
ლად ვითარცა კრძოა სავანი, და მიმა-
ტებულია საზოგადო საკვლევის ისტო-
რიასთან. ამ საგნისაც მოსწავლეს და-
ვალებული აქვს, რომ საქართველოს საკ-
ვლესთა ამგზავნად გარდაცემის დროს დღე-

ხანს მოაქციოს მოსწავლესები ყურადღებ-
საქართველოს საკვლევის ისტორიის, სე-
მინარიის ყოველს კლასში საკვლევის
ქართულს ანუ ზუსტურ ენისთვის პროგრამა-
ში ვადლებულია 10 გაცემული კვირა-
ში, ხოლო ქართულ მჭადველენისა-
ვის—2 გაცემული, ლათინური ენა-
კითხვის, რომელნიც ამ ემად სწავლელ-
ნი ამ ენას, დატოვებულ იქნება, იმ პი-
რობით-ი, რომ მოიპაღე 1894/5 სასწავ-
ლო წელიდან, ლათინურის ნაცვლად, შე-
მოკლებულ იქნას ბერძნული, როგორც
უფრო საჭირო და გამოსდევს.

ამის შესახებ ვაზეთი ამბობს, რომ
იმედია ეს განზრახვა დატოვებული
ქნებნა აღსრულებულია, რადგან
ლათინური ენა დიდად საჭიროა
უშეღელეს სასწავლებლისათვის; ზო-
გიერთნი სემინარიის მოსწავლენი აფ-
თაიებში შედიან და ეს-ი ულათი-
ნურად შეუძლებელია და, ამას
გარდა, ტრასკის უნივერსიტეტში,
სადაც შესვლა ნება დართულია
აქეთ ამ ემად სემინარიაში სწავლა-
დამთავრებულთ, ვეღარ შევლენ ქუ-
თაისის სემინარიის მოსწავლენი, რად-
განაც ამ უნივერსიტეტში შესვლილი
ეგზამენს ახდევინებენ ლათინურის
ენისა. ვაზეთის სიტყვით, სამღვ-
დლოებს განზრახვა აქვს თურქულ შა-
გიმლობა დაიწყოს, რომ ლათი-
ნური ენა ისევ დატოვებულ იქნას.

შემდეგ სემინარიის პროგრამაში მკო-
რე ადგილი აქვს დამთავრებული ფილოსო-
ფიურის საგნებს, მაგალითად, ფიზიკოლო-
გია და ლოგია სიტყვიერების ნაწილად
არის აღნიშნული, ფილოსოფია-სი ცალ-
კე სავანე არ ამბობს.

იმედია, ამგვარ ვაზეთი, რომ
პროგრამის ამ ნაწილს შემდეგ შესცე-
ლიან, რადგან უფილოსოფიოდ ძნე-
ლია საღვთის-მეტეველ-საგნების შეს-
წავლა და სასულიერო აკადემიებში
შესვლის დროს-ი ამ საღვთის-მეტე-
ველ საგნებს აქვს მიტკეული უფ-
რა განსაკუთრებული ყურადღება.—
რუსეთის სემინარიებში საფილო-
სოფია საგნებს სრულად დამოუკი-
დელოდ ასწავლიან და ამ საგნები-
სათვის განსაკუთრებული მოსწავლე-
ბელია მიწვეული.

იმპერატორი ვილჰელმი ინგლის-
ში ყოფნის დროს, სადარბაზოდ მი-
ვიდა იმპერატორცა ვიკტორისთან. ამ

ამის გამო ვაზეთი „Nordst sche
Allgemeine Zeitung“-ი სწერს:
იმპერატორი ვილჰელმი, შვეიცარიის
გამარჯებულის მეფის, სადარბაზოდ მი-
ვიდა დამარცხებულ მეფის ქვირთან. იმ-
პერატორი სტილიდოდ ის მოქცეულია,
რომ არაფრით მოეგონებინა ზედმეტი წა-
სული უბედურ დიდობისთვის; იგი წარ-
სვდა იმს წინაშე ვითარცა შვეიცარიის
ინგლის დიდობის, აფიკური პირი-
ნისა და როგორც დაბნისილი. ამ დარბა-
ზისა ამ ემად დღი მნიშვნელობა აქვს
და იმედია, სადარბაზოში შესაფერის უფ-
რადს მოაქვს.

რუსეთი

მოსკოვში არსებმა ახალი საზო-
გადოება „საკრედიტო ახმანავობა
მშრომელთათვის“. ამხანავობას სავ-
ნადა აქვს ფული აძლიოს სესხად ხე-
ლოსნებს, ნოქრებს, კრძო დაწესე-
ბულაში მოსამსახურებ და საზო-
გადოდ თავისუფელ ხელოსნის კაცო-
ფულის სესხად მიღებისთვის გარაო
საჭირო არ იქნება. საგზარისი იქმ-
ნება მხოლოდ, ფულის მსესხებელმა
წარუდგინოს ამხანავობას მოწოდება,
სადა ან ვისთან მსახურობს და რამ-
დენი ჯამგირი აქვს. სესხს ამხანა-
ვობა თავის ვადით ვასცემს.

1893 წელს რუსეთში ნაფიც მსა-
ჯულთ უნდა გაერჩათ საქმე ვლე-
ხის გარდაცემისა, რომელსაც ქურ-
ლობა ჰპარდებოდა. გარბოდნს ვე-
ქილი არა ჰყავდა, ხოლო თითონ აი-
რა სთქვა თავის გამამართლებლად:
„ქურდობისთვის ციხეში ვიყავ დაბა-
ტირებული. ციხიდან გამომიშვეს;
არც ფული მქონდა, არც საქმელი
და არც სახლი სადმე შემოვივს;
ვისაც მოწოდება ვიხოვე, მიპასუხეს:
„ჯან საღი კაცი ხარ, იმუშავე და
ისე იცხოვრე; ვისაც საქმე ვიხო-
ვე გამომაგდეს; ციხეში ნამყოფი
კაცი ხარ, შენ როგორ გენდობითა.
ვიარე ერთ დღეს მშვირბა, მეორე
დღეს... ერთხელ ერთ ურის სახლ-
თან ვიგირე. ვინც ვნჯარა ღი
იყო. მუხივებდ, მოწვევდენ უნდა
მეხოხვნა. სახლში არაიენ იყო და
ვანჯარაზე-ი, თითქმის განგებ და-

უღლით ხელკახოცი, ვინმემ მოიპო-
როსო, მეც წამოვიღე, ვაგვილი და
პურის ვიყიდი მეთქი, ამ დროს ხელკა-
ხოცის პატრონმა ქაღმა შემეშალა—
„ქურდიო“, დაიკვირა და მეც და-
მპატიმრეს. ეს არის, ჩემი დამამა-
ვლი. გამსაჯეთ, როგორც ვენებოთ;
თავს არ ვიძირებოდი. თუ გამამტ-
ყუნებო, ძლიერ დამავაჭრეთ, მაგრა
მშვიტი მინც ხომ არ მოკვდები.

ნაფიც მსაჯულთ ბრალდებული გა-
ამართლეს და ვისაც არ შეეძლო,
ფული უწყობდნენ. გამართლებული
ბრალდებული მუხლოს თავებზე და-
ეცა მსაჯულთა წინაშე, მაღლობა
შესწიანა და წარმოსთქვა: „რაკი ენა-
ნა გამამართლეთ, ამიგირვან ცხი-
შლით საკვიდის ვირჩვე და ი ადო-
რას მოვიპარავო.“

უცხოეთი

ბულბარში. Frankfurter Zeit-
tung-ში დაბეჭდილია წერილი ერ-
თის კორესპონდენტისა, რომელსაც
ღანარია ჰქონია ბულგარიის მი-
ნისტრპრეზიდენტ სტოლოვთან. კო-
რესპონდენტს სხვათა შორის უყი-
თხეს სტოლოვისათვის:

— მსურს, თუ არა მთავრობას მე-
გობრული განწყობილება იქონიოს
რუსეთთან და მხად არის, თუ არა
დასამოს რამე, ოღონდ-ი ვერდი-
ნანდს თავისი უფლებები დაუბრუ-
ნოს?
— ჩვენ პირველად დავადგეთ იმ
პოლიტიკის, რომელსაც შოციალისტი
სტამბულოვს აწერს; ამ პოლიტიკის
დროშაზედ აწერია: ბულგარია ბუ-
ლგარელისათვის. სწორედ ეს პო-
ლიტიკა მქონდა სახეში, როცა პირ-
ველად მოლაპარაკება დავიწყე ფერ-
დინანთან, ვიდრე ბულგარიაში მო-
უწოდებდნენ. ჩვენ ყოველთვის მიე-
სდევდით და დასავლეთის პოლი-
ტიკას. სტამბულოვი-ი აი პოლი-
ტიკას ვადუღავ. სტამბულოვი ყო-
ველთვის დაახლოებული იყო რუ-
სეთთან. ეხლა მე ვადპირთ ვუ-
ბობ: ჩვენ არ გამოვიდამტკრებთ რუ-
სეთის წინააღმდეგ, არ ავადლეგებთ

ხის პირში და დღეს ამუშავალია გა-
დებული ფორმები, მოიპაზრობა ჯი-
მეფდებიან, რაც უნდა ვიტლინკოთ
მწერლებმა და გრამატიკოსებმა. დღე-
საც მწერლობაშია ცეკვა და მამო-
რას ვინ-მე-მა, და არა ვინ-მა-
ვინ-მეთი, და არა ვინ-თი-მე, რა-
ლა-ები და არა რა-ეტი-და, ვინ-მე-ნი
და არა ვინ-ნი-მე, ვინ-მე-ნი და არა
ვინ-მე-მე და სხვანი. ვამეფდებიან
მეთქი იმიტომ, რომ ბრუნვის მარ-
ცხელის ბოლოში მოქცევა ღირსე-
ვაა ენისა, ნიშანია მისი დასრულე-
ბისა, ორგანიზაცი და სიტყვის ნაწი-
ლების შეხორცილების...

ამ გამოკვეთის პირინციპის, ანუ
დღე-არბის ხელმძღვანელობით დავუ-
ბრუნებთ ნებს სხვათა ფორმასა.
გა-ლი-არ-ებ, იღ-გი-არ-ებ. პირველი
ფორმა ემორჩილება საზოგადო კანონ-
სა უღვლეობისათვის, რომლის ძალი-
თაც ყველა მარტებს ზნებში და
ბეგრის რთულში პირის მარტებზე-
და თვით სიტყვასა. ეს ფორ-
მა ითვლება ენის ზრდაში უფს-
რულეს ფორმად. მეორე ფორმა უფს-
ნაღმდეგება ამ საზოგადო კანონსა
და ემორჩილება კერძოსა. ამ უკანას-

კნელი კანონის ძალით, რთულს ზნე-
ებში, რომელთა ნაწილები ჯერ ვერ
შესდლებიან ერთმანეთს, პირის მა-
ჩვენებელი ჩაერთვის ზნას შუაში.
ზორ ნაწილს უფა (ხან სამს ნაწილს
შუაქ: მი-ვი-ვი-ვი) და აუღლებს
ლებს მხოლოდ მეორე ნაწილს, პირ-
ველს-ი სტოვებს უცვლელად. ეს
ფორმა სამართლიანად ითვლება ზნის
და მოსწავლეს სიტყვითა შეყენებას
ზრდაში, მათს უმეორებაობას.

ამასადაც, რის გამო იწუნებთ
ფორმის ეგ-ალი იარ-ებ? იმის გამო,
რომ სრული ფორმა მიიღო, უზად-
ლეს საზოგადო კანონს დაემორჩილა
დ კერძო, დაბალს კანონზედ ზვეტი წა-
ვიდა, ზრდილ ვაუსწრო. მე ვგონებ,
რომ ეს სრული სახეობა მოწოდებისა
დ არა დაწუნებისათვის. მართალია, ამ
უსაფუძვლოდ დაწუნებული ფორმის
ამხანავები, უკან დაბრუნდნ და იყო-
ფებიან მონებდა დაბალის, კერძო
კანონისა, მაგრამ ნუ თუ ამის გამო
მათ დაწინაურებული ამხანავი უკან-
ვე უნდა დაუბრუნოთ და იმისათვის
ჩავადლოთ ვეღარ მდგომარეობაში
ეს ხომ იმის ემგავსება, რომ მეორე
კლასი მშვენიერად დაასრულოს რა-

მელიმემ მოწოდებ და ატესტატი ვერ
მიიღოს იმ მიზეზით, რომ შენი ამხა-
ნავები უკან დაგრენია და დაბალს
კლასში იმყოფებიანო. შედეგში შე-
იძლება „გლიაოროს“ ამხანავებიც გა-
იზარდნენ, თვამ ვადმოიცენ ზნის
პირის მარტებელი, კერძო დაბალს
კანონზედ ზვეტი წვიდნენ და მაღა-
ლი კანონის დამორჩილება შემიშე-
ნიონ. ეხლა ჩვენ ძლიერ ვგვიოთი-
რება, გვეუტყობება ამისთანა ფორმა:
ე-ლა-შენებ, ე-ღ-აფრენ. მომავალ-
ში-ი შესასწავლებელია ეს ფორმა არ-
ჩიოს ხალხის აღლობა და შესცვა-
ლის ამონადელის ფორმასზედა: იღ-
ე-ა-შენებ, იღ-ე-აფრენ. ვუქვით ეს
ცვლილება მოახდინა დასავლეთის
ქართველობამ. მაშინ ყოველი ლი-
ტერატორი ვადლებულია გამოეგოს-
ჩილოს ამ ფორმას და არ შეიწყენ-
ბინოს იგი მწერლობაში იმის გამო,
რომ წინად ასე არ იმარტებოდა.
ახლა-ი ამ ფორმით ხმარება სხენე-
ბულის სიტყვებისა ძალდარტება იქნე-
ვა ენისაც და ყურისაც და უხერხულ,
შეუძლებელს დაწვდენ უნდა ჩიით-
ვალს.

თუ ამ მთავარს ღირსებას სხვათა
ფორმისა ზედ დაურთათ იმ საბუ-

თებსაც, რომელიც ჩვენ გამოვარ-
კვეთ აკაცისდმი მიმართულს წე-
ბარლში, ცხად შექმნება, რომ ფორ-
მა „გლიაოროს“, „ე-ღ-აფრენ“, „ე-ღ-
აფრენ“ რომელიც მიღებულია ამ ფო-
მად ქართლ-კახეთში, არის არა მარ-
ტო კანონიერი შვილი ქართულის
ენისა, არამედ მომწოდებელი, დას-
რულებული და ამადლებული უსრუ-
ლეს საზოგადო კანონისათვის. ეს კი-
დეც ცოტაა. იგი უტყუარი მოწოდება
იმისი, რომ ზრდა ქართულის ენისა
ჩვენს ხალხში ახლაც არ შეჩერებულ-
და ამედ მოქმედებს, წინ მიდის,
და თუ სერეცია კოლხის ყოველი
ნორმალური (ი) ქარხანა საღის განა-
თლების კერად ვადავაქციეთ, ქარ-
თულის ენის ბედს ძლი ვეღარ და-
ყვეს. მხოლოდ ჩვენ, ლიტერატორ-
ნი, არ უნდა ვამახმადეთ ძველის ბრბა-
თავანისმცემლებსა და არ უნდა ვა-
ღიაროთ დამახინჯებდა ყოველი ცვლი-
ლება, რომელსაც ხალხი, ეკამდის
სახეს ენის უტყუარი აღობითა და-
დამცველი მისი გენისა, მოახდენს
თავის დედა-ენაში. ყოველ ამისთანა
ცვლილების ღირსელოდ დაფასებო-
ბის ჩვენ უნდა ხელმძღვანელობ-
დით არა მარტო ძველი საგანმეტი-

ამ სახელმწიფოს, მაგრამ არც არას
დავიბოძოთ და არც ერთს ნაიბეს არ
გადავდებთ რუსეთის სასარგებლოდ.
ჩვენ მხოლოდ ის გვყვინდა, რომ
ჩვენის მინაზრის კანონიერის და
ლიტერატურ პოლიტიკის წყალო-
ბით ვერაბამ ჩვენი თავისუფლება
აღიაროს. ჩვენი პრინციპია: შექმნა-
რება და პარტიცუმა კონსტიტუცი-
ისა და კანონისა. ეს სრულიად სა-
კანონისა ქვეყნის მართვისთვის... თუ
მტერი ადამიანებს, ვეცდებით მივი-
გვროთ, ხოლო ჩვენთვის სრულმეტი-
მეტია რუსეთთან დაახლოვება და არც
ფორმად ვაგვიტარებთ ამას. ხოლო არც
ისე მოვიტყვეთ, რომ რუსეთი მი-
ვიღებოთ თუკი გომქმინა, ავსტრ-
ია და სხვა სახელმწიფონი რუსეთ-
თან ადვილად როგვბიან, მაშ ჩვენ,—
პატარა სახელმწიფომ რად უნდა ვყე-
ვოთ ძალდებოთ? ჩვენ რუსეთში
მტრები არა ვართ რუსეთისა, მაგრამ
რად უნდა დავთოთ მის გულისთვის
სამიკველი ჩვენის სახელმწიფო ცხო-
ვრების: დინსტატი, დამოუკლებ-
ლობა და პოლიტიკური თავისუფ-
ლება, რომელიც უზრუნველ-ყოფი-
ლია კონსტიტუციის ძალით. ვანა რა
უნდა დაუთმოთ რუსეთს კვლავ მო-
ვიწვიოთ რუსეთის ავიკრები? ეს
ხომ შეუძლებელია. მოვიწვიოთ რუ-
სეთის სხვა მოხელენი? ეს ხომ წინა-
აღმდეგი იქნება ბულგარიის დამოუ-
კიდებლობისა სხვა სახელმწიფოთა-
გან და არც შეეფერება ჩვენს კონს-
ტიტუციისა. რაც შეეხება რუსეთის
თვის ბუტისათვის და ვარნის დათმო-
ბას, ეს ხომ ყოველდ შეუძლებელი
და მოუხსნებელი საქმეა.

— ამბობენ, რომ მთავრობამ მე-
ვიკი ადგილი დაუტოვა რუსეთის მო-
ხმრეთ დამინსტიკაიში, სთქვა კო-
რესპონდენტმა.

— ჩვენში 21 პრეფექტურაა. ოც-
დაერთ პრეფექტადგან, შეიძლება
მხოლოდ ორი იყო რუსეთის მომხ-
რეთ, უპასუხა სტოლოვმა და 90 პრე-
ფექტის თანამეწვეთა შორის მხო-
ლოდ 15 თუა რუსეთის მომხრე. ამ-
ბობენ, ვითომ ჩვენ რუსეთის მომხ-
რეთ ვადლეგეთ უპირატესობას. ეს
ტყუალია. ჩვენში ყველას აქვს მი-
ნებეული თავისუფლება აზრისა, ფი-

კო ფაქტებით, არამედ უფრო ქარ-
თულის ენის უზადესი პირინციპი-
ებით და კანონებით და იმ იდეალით,
რომელიც წინ მიუძღვის ყოველი
ენის ზრდას სიბრუნის ვაზეთად. წი-
ნააღმდეგ შემთხვევაში ზნობად ჩავთვ-
ლით პროგრესულ ცვლილებას
ქართულ ენაში მახინჯ მოვლენად
და ამ ცვლილების მომხდენს ხალხს,
სრულიად მართალსა, დავარქვეთ
უფითა ბრბოსა ყოველდ უსამარ-
თლოთ და უსამართლო, როგორც ამ
შემთხვევაში მოუვიდა პატარა სი-
ლოვანსა...

ცხადია, რომ როდესაც მე მიეს-
დებ შეთვის აღმოსავლეთის საქარ-
თულის მაგალითისა და ეგზარბო
ფორმას „გლიაოროს“, ამით არაფერს
არ ვაფუძვლებ, არაფერს არ ვამხინ-
ჯებ, ცოლის არ ჩავდებოთ ქართუ-
ლის ენის წინაშე. ხოლო თუ ბატო-
ნის სილოვანის პროექტი მივიღეთ
ქართულის ენის გაუკეთებელი შე-
სახეობა, მაშინ-ი ბევრი რამე იფუტე-
ნება, აირევა და მეტ-ნაწილობით
უსახებ და დამახინჯდება. ამას ჩვენ
დავინახავთ შემდეგი წერილიდან...
აკობ სვიანიძე

(შემდეგი იქნება)

ლოპოპოლიში ერთს ბანკეტზედ მე ქსეთი: ჩვენ ერთს ნაბიჯსაც არ გადავდებთ რუსეთის სასამართლოს და არსფერს არ დაუთმობთ რუსეთს, არც ისეთს, რომ საძრახისი არ იყოს ჩვენთვის, და არც სხვა რაიმე. ეს სიტყვები ყველა იქ დამსწრემ დიდის ალტუკებით მოისმინა; მათ შორის ჩვენმა სახელოვანმა პოეტმა ველინკოვსკიმ, რომლის მომხრეობა რუსეთისა ყველასთვის კარგად არის ცნობილი.

— მართალია, რომ თავი დიდი მოუიმენლად შეიქცა, როდის შეიქცა რებზე ჩვენს უფლებებს უცხო სახელმწიფოში?

— არა მგონია ჩვენს ქვეყნისათვის ეს სრულიად არ არის საჭირო. რითი განიჩევა აწინდელი გარემოება ჩვენი იმ გარემოებიდან, როცა შეწყნარებულ იქნება უფლება მთავრისა? მხოლოდ იმითი, რომ ესნადელი ჩვენი დიპლომატიები ფრკით მოღონი სასახლეში და მაშინ „მუნდისს“ ჩაიკვამენ. კიდევ იმითი, რომ თუ ვინც იმდროს მთავარი, მაგალიათად, ავსტრიაში წავიდა როდისმე, სადგურზედ თვით იმპერატორი დაუხვდება და მასთან გენერალი იღებება!

ეს მხოლოდ სადგურაკითა წერილობითი. ნამდვილი-ვი ესტოცა გეპქეს ყოველგვარი უფლება და უპირატესობა. ჩვენთვის საჭიროა ესთა ზნობრივი შრომა და მეცადინეობა. სტამბულოში გარყვნა ხალხი. ჩვენ დავკარგეთ ნდობა ამ ხალხისა. ჩვენ უნდა ვეცადნეთ, დავიბრუნოთ ეს ნდობა, ვეცადნეთ, გაგაშინებოთ ჩვენი ერთი.

მომავალ არჩევნების დროს სრული თავისუფლება იქნება; უკანასკნელ ჩვენი მოგზაურობის დროს მე ეს ყველას გამოვუცხადე. სტამბულოვის დროს პარტიები იყო გამართული, რომლებიც ხალხს უშლიდნენ, თავისი ხმა მიეცათ არჩევნების დროს. მე ეს პარტიები დავშალე. ჩვენი მთავის საჭიროა, ვიყოფნა ნამდვილი აზრი და სურვილი ერისა. რა თქმა უნდა, ჩვენც გვეყოლება ოპოზიცია, მაგრამ ოპოზიცია აუცილებელია ყველა იმ ქვეყანაში, სადაც კონსტიტუცია არსებობს.

— ამბობენ, სამინისტროში უთანხმოება ჩამოვარდა. თქვენ რას იტყვიან?

— სამინისტროს უკვე შესდგა. არჩევნები ამ სამინისტროს ვეღარ შესცვლის და კრებულზედ ორი მესამედი კრებისა ჩვენსად იქნება.

— მართალია, რომ კარველოვს განათავისუფლებენ?

— არა. თუ კარველოვი თხოვნას წარადგენს, შემიწყნარებო, განათავისუფლებენ, მაგრამ იმანზედ აღარე-ვი არა. სახლვარ გარედ ამბობენ, კარველოვს დიდი მოამბელი მოელოს. კარველოვი—გაიმეცრა კაცია და არავითარი მოამბელი არ იქნება. განათავისუფლებენ თუ არა, იგი იმ წამსვე კარველოვის რუსეთის დროშას, მაგრამ კარველოვის დებუტატად არც ერთს ოლქში არ არჩევენ. კარველოვი სრულებით არ არის ამში დანაშაუნი, რამაიც სტამბულოვმა ბრალი დასდო. კარველოვი ბელჩევის საქმის გამო დაბანდობილია. მისი თავი და თავი დანაშაული დასაჯა თავად ილექსანდრესი. დასასრულ სტროლიკომა სთქვ:

ჩემი დასრულების წინააღმდეგ ბიულეტი, მაგრამ ეს მაშინ, როცა სტამბულოვი რუსეთსევე იყო. სტამბულოვი და კარველოვი კვლავ ამ რთვენი რუსეთის დროშას, ხოლო ჩვენ არსოდენ. ჩვენს დროშას ზეაწერია: „ბულგარია ბულგარელთათვის.“

ოსმალეთი. სტამბოლში არსდება ახალი სკოლა თარჯიმანებისა. ამ სკოლაში ასწავლიან აღმოსავლეთის ენებს. სკოლის დასაარსებლად ფურთა შეუქმნა ახალი მონასტრის, ოდისის ვიქრებს და სტამბოლში მესოპოტამის ზოგიერთ რუსებს. რა თქმა უნდა, რომ ეს სკოლა დიდად სასარგებლო იქნება, რადგანაც რუსეთის ვიქრებს მეტად გამოადგებათ თარჯიმანები სტამბოლში.

უხვითის წმინდი აბაზები

სხვა-და-სხვა სახელმწიფოში სხვა-და-სხვა წლოვანებას დანიშნულია ქაღალდის თხოვრების და ცოდვის შერთვის. ქორწინება შეიძლება: ავსტრიაში: ქაღალდისათვის 14 წ. გაცისთვის 14, გერმანიაში—14 და 18; ბელგიაში 15 და 18; ესპანიაში 12 და 14; საფრანგეთში—15 და 18; საბერძნეთში 12 და 14; გერმანიაში (კათოლიკეთა და პროტესტანტებისათვის) 12 და 14; პროტესტანტებისათვის 15 და 18; იტალიაში—14 და 18; პორტუგალიაში—12 და 14; რუსეთში 15 და 18; რუმინეთში—16 და 18; უეგარიაში (კონსტანტინების მასედათ) 12—17 და 14—20. ამ დროებუდგანა სხვის, რომ საზოგადოება ქაღალდის თხოვრების ნება ჰქვს 12 წლიდან და კაცის ცოდვის შერთვის—14 წლიდან. ნამდვილად-გი ამ უფლებათი ძლიერ ცოდვანი სარგებლობენ. განათავსებულ ქაღალდებში გარედა მთავრად განიხილეთ უკანასკნელი, ეს საკითხებთან უნდა იქნებოდნენ, სწორად გარედა დრო ჰქვს განათავსებასა. მამაკაცისათვის არც ცოდვის შერთავ თითქმის არსადგან არ არის დაკავისუფლება. ეს გარემოება განაძლიერებს იმ შემთხვევაში, რომ ცხოვრება უკლებლად მეტად გაჭირდება. განათავსება ამბობს, 14 წლის გეპქეს სრული ნება ჰქვს ცოდვის შერთვისა. გერმანიაში მისიზად შეუძლება გაცი შეადგინას და შერთავსებას 14 წლის ქალს. იტალიაში ძლიერ ბერია 13 წლის ქორევი ქალად. ამიტომ ინგლისის მთავრობამ აუკრძალა შეადგინო 10—12 წლის ქალებს განათავსება.

ორის წლის მკვლელი. პარაფის განსჯობა იქნება, რომ ამ დღეებში იქ შედგება ამბავი მომხდარა: „Des Alpes“ მოადრესად სტროლოვად ერთი ქორევი გარდა ექვსონა. ამ ქალს ორი კაცი შეიძო ჰქვად, ერთი ორის წლის და მეორე მქვას თავისა. ერთს დაღდას ქაღალდისა ექვსონი სახლადგან სასადგარ წავადა და შეადგინა მარტონი დასტროპი. თურქი წინადაც უფროსი კაცი ძლიერ ცუდად ემეცოდა თავის მარტონ მძის, სიქეტიდა და რაც სედაში მოხდებოდა, იმითა სედად. ბავშვსა რომ მარტონი დაღდას, უფროსი ძალი გეკეა ქანისითა, რომ იმთავად ქაღალდი შაბოს ამცარებენ და უმცროსს მძის თავდაში ცეკვა. დედა რომ სახლში დაბრუნდა, უმცროსი შეიდა მკვლარი დასჯად.

უფროსი-გი თავისთვის არსინად თამაშობდა. სახარალო დედა განაღმ ვეყვებდეს.

გასართობი

ქალის წყალობა

ჩვენ სამია გეყვით ლოკაში: მე, ჩემი მეგობარი და იმისი ცოდვა და გუფდამიშეადებით გელოდათ ფარდის სხდას. უეგრძელ ჩემს მეგობრის ცოდვა ფეხი ფეხზედ დამაგა. ამ მოულოდნელმა წყალობამ უფრო გამაგებოდა, ვიდრე გამასარა. გარდა იმისა, რომ ქაღალდის ფეს-სადგელის ანაფრად მომეწონა, მართლად უნდა ესთქვა; გუფდარ არსადგან სარა გამამარაბა-რა ჩემს მეგობრის შეუღდას შესესებ. მე მინდოდა ვინ-ღობაანად გამოეცდეს ფეხი და ამეშობინებდა ეს წყალობა, მაგრამ ამ ქაღალდისა მეორე ფეხიც დამაგა. ავისევე. მაგრამ ამ ბატონქმულს ქაღალდისა სეკევედ სუფდარ არ ეტყობოდა, რომ რამე დეფუდად განსრავსა ქორწინებას. სრულიად არსინად იყდა და პრეტენზიას ჰქვანსუფდარად. ფეხი სულ ერთიანად დამაგებდა. ერთი ვიდრე მინაშროს რთმე-მეტი, ვიდრე და მამან მე გევი, როგორც მოეგებება. ამ დროს ლოკაში შემოვად კახლადინება და ქაღალდის ფეს-ქვეშ დასდარეული ბავშვი სავსა მართა. — გამაღლო—უკანასკნელს მემე მთავრად: მე უკვე მქვს სიამოლა.

პეტერბურგის ბირჟა, 12 აგვისტო.

საბაზის	ფუნტი	დოლარი	გაბრუნებული	ბაზონი
ლ.ს.	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.	ლ.ს.
მთო-მანათიანი ოქრო	1,148 1/2	149 1/2	—	—
ტანთონის კუპონები	—	—	—	—
მანეთიანი ვერცხლის ფული	—	—	—	—
5% პრვილის მინაგანის სესხის მომეგები ბიულეთი	238 1/2	—	—	—
—ვიგორის	—	—	—	228
4% მესამე სესხისა	—	—	—	—
სახელმწიფო თავდაზნაურობის ბანკის მომეგები ფურცელი	—	—	—	191 1/2
გირანობის ფურცელი ტვილისის ბანკისა:	—	—	—	—
6%	—	—	—	—
5%	—	—	—	—
ქუთაისის ბანკის 6%	—	—	—	—
5% ობლიგაცი. ტვილისის ქალაქის საკრებულო საზოგადოებისა	—	—	—	—

განცხადებანი

საქმილოპობილ ძალს

სპორტის აიყვანოს გინანზისის მოსწავლე ქალი შესახად და საპატრონე-ბლიად.

დარტის: კუკია, სემონოვის ქუჩა, № 16, ეზოში იკითხეთ. (2—1637—1)

ტვილისის სასუიერი სემინარიის მმართველობა აძით აცხადებს, რომ სემინარიის მოსწავლენი სემინარიამ სწავლის დასაწყობად უნდა გამოცხადდნენ 2 სექტემბერს. (2—2)

ვერცხლის ოქროსი ტიფლი. გაიკურნა. ქარხანა. შეთიანის საღებავების (კრასკების) ა. ა. თუთაგვის ბუილისში, იარაშუაზედ.

დიდის ხნის გამოცდილებითა და ახლად შექმნილი დიდის მანისა შეწყობით, რომლითაც სავანებულ ილსება და მხალდობა საღებავები, ვინაშედი ყოველ გვარს შეთიან საღებავს, რომლებიც დღეიდგან რკინის კოლოფებშია იქნება გაკეთებული სხვა-და-სხვა წონისა ჩემს ფაქსით. ვიწყებ ტვილისის პატრიკემულ საზოგადოებას და სხვა-და-სხვა ქალაქებიდან შემოკვეთლებს და ვილვე სიტყვს, უკანონო საუყურსოდ მომხალდებული საქმიანი და გასაშრობი კრასკები სწრაფად და რაც შეიძლება იავ ფესალ.

რამდენად მევიდრია და გამძლე ჩემ მიერ გაკეთებული კრასკები ამის შემოწმება შეუძლიან ყველას, ვინც მოსურვებს და მანაშის მეორე შემოწმების შედეგად ღუქების სახურავ ბანკს პორფელსოფრად, მისედას ხლავად, რომელიც ეკუთვნისა წინათ მიზროვის და ახლა ფარსადანოვს ეკუთვნის; ალექსანდრე მუნთოვის სახლის კრამა მუქავ ფარად-დასევი, სადაც ობლობა მთავრული სასამართლო იყო; და აიყვანა ფარად-დასევი სასულიერი სასწავლებლის სახლის სახურავი აღმოსავლეთის მხრივ.

გარდა ვალესითა და დამხალდებულ კრასკებისა, ყველა ყოველ გვარს ვამშროლ კრასკებს, ზეზას, სკობილარს, ვენსს, ლაქს, კისტებს, ბრონძს, ალიფს, მასსს, ლიტო-ტანავარდის კრასკებს და ყველა მოწყობილებას სახმეტვრო საქმისის, თუ ლიტო-ტიფოგრაფიისა.

ვინც ღობინად შემოიპყვით, ყველ გვარს ხელისხელებს გუთინა საქმეს გასაყურად, როგორც ტვილისში, ისე გვანაშით სხვა ადგილებში. თუ ღობ გვექვს, თვით ჩვენ ვიკისრებთ ყოველ საქმის შესრულებას, ყოველ რემონტს. —1579—8 ალლა თუთაგვი

„ივერიკ“

ამ 1894 წელს გამოდის ყოველ-დღე, გარდა იმ დღეებისა, რომელნიც შედ მოხდევან კვირა-უქმეებს. ფასი გასეთისა:

12 თვით	10 მ.	6 თვით	6 მ.
11 „ „ „ „ „	9 „ 50 „ „	5 „ „ „ „	5 „ 50 „ „
10 „ „ „ „ „	8 „ 75 „ „	4 „ „ „ „	4 „ 75 „ „
9 „ „ „ „ „	8 „ „ „ „	3 „ „ „ „	3 „ 50 „ „
8 „ „ „ „ „	7 „ 25 „ „	2 „ „ „ „	2 „ 75 „ „
7 „ „ „ „ „	6 „ 50 „ „	1 „ „ „ „	1 „ 50 „ „

სახლვარ-გარეთ დაბარებული ეტირება 17 მან. მთელის წლით. სოფლის მასწავლებელი, ივერიკის მთელის წლით დავთმობათ 8 მან. ტიფლისის გარდა მესოპოტამიის უნდა დასაბრძნა, ესეთი შემდეგის ადრესით: **Тифлисъ, № 26, Кавказско-Иверійск.**

თუ ტვილისის დაბარებული გზებით ტვილისის გარეშე აღრეს-ზედ შესცვალა ვინმე, უნდა წინადადინოს რედაქციამ ერთი მანათი; სხვა ყოველის ადრესის შეცვლაზე—ორი აბაზი.

თუ თვის განმავლობაში დაბარა ვინმე გზებით არა მთელის წლით, მას გაეკავებება გზებით პირველი იმ თვიდან, რომელსაც დაბარებული აღნიშნავს. განცხადება მიიღება გზებით რედაქციაში.

ფასი ბანსხალმის დასაბამად

ა) მთლიან გვერდზედ თითო ჟურ სტრამი—8 კაპ., პირველზე—16 კაპ. ბ) სრულ უკანასკნელ გვერდზე—30 მანათი, ხოლო პირველი გვერდი—60 მანათი. რიცხვი სტრამებისა გამოანაწილება იმის გაკალაბაზე, რამდენს ადგდსავდ დაჯერს 25 ანო გასეთის ტექსტისა.

ხელ-წაწერები, წერილები და კორექტირებები რედაქციის სახელობაზედ უნდა გამოაწილოს. ხელ-წაწერები, ან საგზებით წერილები, თუ საჭიროება მოითხოვს, ან შეუძლებელია, ან შეწყობილებული იქნება. ხელ-წაწერის, რომელიც დაბეჭდილი არ იქნება, თუ ერთის თვის განმავლობაში პატრონმა არ მოითხოვა, მეორე რედაქციის ვეღარ მოსთხოვს.

არა-გვარს მიწერ-მოწერას დაუბეჭდედ ხელ-წაწერებისა და წერილების მესხანებ რედაქცია არა ჰქონს უფლებას.

პირისპირ მოსალოცა-კაგებულ რედაქცია თავისუფალი იქნება ყოველ-დღე, კვირა-უქმეებს გარდა, ათ საათიდან პირველ-ათა დღე და სავაობობით 6-დან 7/1 საათამდე.

რედაქცია იმყოფება: ნიკოლოზის ქუჩაზე, 21.